

התפלות והתקיעות הוא מתחדש חיות כללי אחר ומתעלה בעילוי אחר עילוי מר"ה ועד יוהכ"פ שאז בנעילה הוא גמר העליות והוא זמן גמר הסליחה, ואזי כתיב לפני ה' תטהרו למעלה מבחי' הוי' כנ"ל, עד שזמה נמשך ליום חגיגנו הוא חג הסוכות שהוא זמן שמחתנו התגלות השמחה, ותהיה השמחה גדולה לאלקים ביתר שאת בגילוי רצון העליון ב"ה ע"י בחי' בכסא שהוא ההסתלקות שבתחלת ליל ר"ה, וכמשל היוצא מן השביה ששמחתו הוא ביתר שאת ובכפלים, ולכן כתיב ושאתם מים בששון שהוא ענין ניסוך המים בחג על המזבח שהם המשת גילוי מים טהורים שאמר הכתוב וזרקתי כו':

כי חק לישראל הוא משפט לאלקי יעקב. הנה ישראל הוא בחי' כי שרית עם אלקים כו' דהיינו שכבר נעשה שר ומושל על בחי' אלקים שהוא בחי' צמצום והסתר פנים להיות גילוי עוה"ז ותענוגיו שכבר נתפשטה נפשו האלקית מלבושים צואים ואתהפכא מחשוכא לנהורא ומואס ברע, ובוחר בטוב מצד רצון נפשו האלקית שהיא המושלת בקרבו, ובבחי' זו כי חק כו' שנמשך לו בר"ה מבחי' גלגלתא ורצון עליון להיות חק ומזון לכל השנה, כי חק הוא לשון מזון כמ"ש הטריפני לחם חקי, וגם חק לשון קביעות, וגם חק לשון חקיקה, והוא ענין גליף גליפו בטהירו עילאה שהוא בחי' אותיות שבחקיקה שהם בחי' כלים, (ומשם שרש הנשמה כמאמר נשמה שנתת בי טהורה היא שנמשכה מבחי' טהירו עילאה ועמ"ש ע"פ וכעצם השמים לטהר), כך תהיה נפשו בחי' כלי ומשכן להשראת אור א"ס ב"ה בקרבו ובקביעות שכל ימיו תמיד ולעולם תהי' בבחינת ביטול אליו ית' ויהיה בבחי' מרכבה לשבתו להיות תורתו אומנתו יומם ולילה לא פסיק פומי מגירסא וברשפי אש כשלהבת העולה מאליה לדבקה בו בתפלה וכיוצא בזה שכל דבוריו ומעשיו ומחשבותיו יהיו לה' בבחי' התקשרות חב"ד בחב"ד כו' שזהו חיותו וקיומו כל ימי חלדו כמזון המחיה את הגוף ועליו יחיה האדם, ועמ"ש ע"פ וככלה תעדה כליה, משא"כ בחי' יעקב יו"ד עקב שעדיין נפשו האלקית יורדת בעקב להתלבש בלבושי העוה"ז אלא שהוא בבחי' אתכפיא ויש בזה עליות וירידות ומלחמה כו' כי לאום מלאום יאמץ כו' ואלמלא הקב"ה עוזרו כו' ובבחי' זו נמשך משפט דאיהו רחמי להמשיך לו רחמים עליונים על כל השנה להיות הקב"ה עוזרו ולאכפיא כו', (ועיין רבנות באסתר בפסוק ויהי בימי. הוא ה' אלקינו בכל הארץ משפטיו שמדת רחמי לעולם ועמ"ש ע"פ ציון במשפט תפדה). וכל זה נמשך בר"ה, ולכן נקרא החדש תשרי אותיות ישרת דהיינו בחי' ישרת לבב, דהיינו ליישר הלבבות שיהיה בכל לבבך בשני יצירך שיומשך גילוי רצון העליון ב"ה למטה מטה עד שאפילו היצר הרע יהי' בבחי' אתכפיא כו', ועמ"ש סד"ה כי תשמע בקול בענין לעשות הישר בעיני ה' אלקיך:

תקעו בחדש שופר כו'. פ"י בחדש זמן חידוש לבנה שמתחדשת בר"ח והוא ר"ה שאז הוא חידוש מעשה בראשית זה היום תחלת מעשיך כו'. והנה בכ"ה באלול נברא העולם ור"ה הוא יום ו' לבריאת העולם יום בריאת אדה"ר, וצ"ל למה אין עושינן ר"ה בזמן חידוש העולם ממש שהוא יום ראשון למע"ב. אך דכתיב בראשית ברא אלקים* אלקים מדת הצמצום שמתחלה עלה במחשבה לברוא במדה"ד ראה שאין העולם מתקיים שיתף עמו מדה"ר, פ"י מתחלה היה מדת הדין מדת הצמצום לצמצם ולהעלים אור א"ס ב"ה שכשמו כן הוא אין לו סוף כו' שיתגלה העולם ליש ודבר בפ"ע ונגלה ונראה לעיני בשר גשמי והוא ענין בראשית ברא שלשון ברא נופל על

ורצון העליון בבחינה זו אזי למען תורא שיש קיום לבחי' היראה שממדת מלכותו ית' שמבלעדי גילוי רצון העליון ובחי' סליחה אין קיום לגילוי מלכותו ית' למי שפגם בתורה ומצות:

ג והנה גילוי בחינה זו ורצון זה הוא מתגלה בר"ה שהוא בחי' ראש וגלגלתא דחפיא על מוחא שהוא למעלה מעלה ממשכן חכמה בינה ודעת וגם בעשרת ימי תשובה שבכל עש"ת אומרים המזמור ממעמקים קראתיך, ולכן תקעו בחדש שופר, פ"י תקעו תקיעה הוא קול פשוט היוצא מהבל הלב מפנימיותו והוא בחי' צעקת הלב היוצאת מפנימית הלב שלמעלה מעלה מהחכמה שא"א להוציא בשפתיו בדבור, שהדבור נמשך מבחי' חכמה כמ"ש ה' בחכמה יסד ארץ, ועל זה נאמר שמעה בקולי פ"י בקולי מה שבתוך קולי דהיינו תוכיותו ופנימיותו שהוא בחי' פנימיות הלב משא"כ הקול עצמו נמשך מחיצוניות הלב שלמטה מן החכמה ודעת, וזהו בחדש פירוש חודש העולמות מאין ליש המתחדשים בכל ר"ה בדבר ה' ורוח פיו ית', הוא ע"י תקיעה שהיא המשכת פנימיות עונג ורצון העליון ב"ה שלמעלה מעלה מבחי' החכמה המתגלה בבחי' שופר שהוא ענין שפרו מעשיכם בחי' שפרה שמשפרת את הולד, (וזהו שם ה' אחת שפרה היינו ה' עילאה דשם הוי' ומבואר במ"א ע"פ לך לך שבבחינת ה' זה יש התגלות בחינה עליונה שלמעלה גם מהיו"ד, וברבות פרשה שמות פ"י א' ובקהלת בפסוק טוב שם משמן טוב ד"א שפרה שהעמידה ישראל כו' ברוחו שמים שפרה (באיו"ט סימן כ"ח) ופרש"י שפרה איהל, והרמב"ן פ"י שפר ותקן להעביר מעליהם הענן כו', וכל בחינות אלו שייך בר"ה שאז הוא התגלות המדות עליונות הנקי שמים והיינו ע"י בחי' השופר. וכמו ששפרה העמידה ישראל. כך נאמר בשופר כי חק לישראל הוא, וזהו שנק' מיילדות העבריות ששרש המשכה זו היא מבחי' בעבר הנהר היוצא מעדן כמ"ש בזהר פ' אמור (צ"ט א) והיינו מבחי' מקור התענוג עליון כי עמך מקור חיים שמשם נמשך להיות משפרת את הולד). דהיינו שבחי' ענג העליון ורצון העליון שלמעלה מסדר ההשתלשלות יהיה בבחי' גילוי להיות גילוי מלכותו ית' למטה, וזהו עלה אלקים בתרועה הוי' בקול שופר פ"י שהתעלות אלקים מלמטה למעלה יהיה בתרועה בבחינת חיבה וריעות, והמשכת הוי' מלמעלה למטה יהיה בקול שופר בבחינת עונג העליון להמשיך תרועת מלך בו שיהיה נמשך עליו ענג וחיבה וריעות של מלכותו ית', ואזי כתיב ויהי בישורון מלך כו' יחד שבטי ישראל, שבטי מלשון ענפים כלומר שאפילו בחינת ענפים מתפרדים יהיו יחד בחינת יחד עליון להיות יחד לבבינו כו' (ועמ"ש מענין פ"י יחד לבבינו בדיה מי מנה עפר יעקב, ועי' מענין תקעו בחדש שופר בכסה כו' בפי' וירא קיד א' ב' תצוה קפ"ד א' קפ"ז א' אמור צ"ט פנחס ר"ל א' שופטים ע"ה א' נשא קכ"א ב' פקודי רס"ז ב' רבות אמור פכ"ט). אך הנה ר"ה הוא יום הדין שדנין את האדם על מעשיו משנה שעברה כי להיות ענג ורצון העליון בגילוי מלכותו צריך לפשפש על מה יחול הענג ובמה יתענג בגילוי מלכותו אם הי' פריקת עול מלכותו ית' ע"ז יש כמה מניעות וכמה קטרוגים כו', ולזה הם עש"ת להיות בבחי' ממעמקים לעורר רצון העליון וענג העליון בל יהא מונע כו'. ועשרה ימים אלו הם כנגד עשר כחות הנפש שהם שכל ומדות כו' (ועמ"ש מזה סד"ה ולא אבה הוי' אלקיך לשמוע אל בלעם וסד"ה כי ביום הזה יכפר):

בכסה ליום חגנו. פ"י כי הנה הרצון העליון שמתגלה בר"ה הוא ע"י בכסא שהוא בחי' ההסתלקות שבתחלת ליל ר"ה שהוא זמן הסתלקות החיות כללי של שנה שעברה ובר"ה על ידי

כלול במחשבה בעת שעלה ברצונו כ"א עד"מ הכח והרוחניות שלו דהיינו שכמו שיש עשייה גשמיות כך יש עשייה שבאצילות שהיא שרש ומקור העשייה גשמיות, כמו עד"מ מתיקות התפוח ממזל המכה בו וגבוה מעל גבוה שומר, עד"ז הוא שרש העשייה למעלה באצילות כמו האור גשמי שרשו ברוחניות הוא החכמה שנק' אור כי הכסיל בחשך הולך. וזהו הענין שהיה כלולים הברואים במחשבה עילאה כשעלה ברצונו כו' כי לא מחשבותי מחשבותיכם ובמחשבה אחת נתהוו ברוחניות יש מאין, ושיומשך העשייה גשמיות ממש אף מבחי' מה שהוא כלול במחשבה הוא ודאי ג"כ יש מאין שהתהוות הגשמיות מהרוחניות אין לך יש מאין גדול מזה. וזהו ב"ש והיה העולם היינו מה שנתהוו במחשבה א' כי הוא אמר ויהי והוא ג"כ יש מאין ע"ד והחכמה מאין תמצא שגם התהוות חכמה דאצילות נק' יש מאין רק שזהו יש מאין ברוחניות. ואח"כ ברוך אומר ועושה שיומשך ההתהוות אל הפועל מרוחניות לגשמיות זהו ג"כ יש מאין ממש שהתהוות הגשמיות מהרוחניות כמו אור גשמי מהחכמה שהיא רוחניות הוא ודאי יש מאין ועד"ז בכל הנבראים. ועד"ז נתבאר במ"א בד"ה או ישיר משה בענין עלמא דאתגליא ועלמא דאתכסיא. עלמא דאתגליא הוא שנראים המדריגות מופרדים בגילוי ועלמא דאתכסיא היינו שהם בטלים במציאות במקורם כו', וע"ש בד"ה וירא ישראל את היד ששרש ב' בחי' התהוות הנ"ל נמשך מב' שמות הוי', ועמ"ש בד"ה יונתי גבי מ"ש נשמה שנתת בי טהורה היא ואחר כך אומר אתה בראתה כו', ובד"ה האינו השמים גבי עד יעבור עמך הוי':

כ * והנה מזה מובן ענין ירידת והשתלשלות העולמות שהוא ירידה גדולה למאד מבחי' ביטול והתכללות ממש בא"ס ב"ה עד שירדה פלאים להתלבש ולהשתלשל מעילה לעילה עד סוף כל המדרגות התחתונות בעשייה גשמיות וגופניות מעשה שמים וארץ וכל אשר עשה החומריות וגשמיות. אך להבין למה היה כזאת ירידה גדולה לפניו ית', הנה ידוע שירידה זו צורך עלייה היינו יתרון האור מן החושך דוקא שיומשך במקום חשך הגשמי שהוא יש גמור ונפרד האור והזיו שלמעלה שהוא בחי' ביטול והתכללות בא"ס ב"ה שיהיה ביטול היש לבחי' אין הנמשך בתוכו, וע"ז ארו"ל נתאוה הקב"ה להיות לו דירה בתחתונים פירו' בתחתונים הגם שאין לפניו ית' מעלה ומטה, אלא שתחתונים נק' מקום היש ונתאוה להיות' לו שם דירה והשראה דהיינו להיות שם המשכת האין כדי שיהיה היש בטל לאין ונמשך בטול זה מעולם ועד עולם מדרגה אחר מדרגה עד שיומשך ביטול זה גם למטה להיות ביטול היש גם בעשייה הגשמיות, וכללות המשכה זו הוא ביום ר"ה שבו שיר של יום ו' ה' מלך גאות לבש. והענין כי הנה בחי' מלכותו ית' הוא נק' רק בחי' לבוש שנתלבש במדת גאות להיות מלך שמו נק', כמו דאית' במדרש ב"י לבושים ברא הקב"ה את עולמו כו' שבריאית העולמות להיות גילוי יש מאין הוא במדה"ד וצמצום כנ"ל, והיינו בחי' לבוש כהדין קמצא דלבושיה מיניה וביה, וצמצום האחרון הוא בחי' התגלות בחי' מלכותו ית' אין מלך בלא עם. והנה מלכותו נק' מה שמקבלים מלכותו ברצון כמ"ש שום תשים עליך מלך כי בלא רצון נק' ממשלה וממשלתך בכל דור ודור. ולכן שיר של יום ו' ה' מלך שביום ברא אדה"ר קיבל עליו ברצון עול מלכותו ית' משאי"כ בששת ימי המעשה היה רק בחי' ממשלה ולא היה גילוי מלכותו, והנה קבלת מלכותו ית' ברצון הוא ענין ביטול היש כענין וצבא השמים לך משתחווים כי ענין בחי' השתחווה הוא בחי' הביטול, ולכן עושים ר"ה ביום ו' ביום ברא אדה"ר שאז היה התחלת גילוי מלכותו ית' להיות היש בטל לאין, משאי"כ חמשת ימי המעשה הראשונות היו רק סדר ההשתלשלו' מאין ליש יהי אור יהי ריקע תדשא הארץ וכו' שהוא כמדת

דבר שהוא נברא יש מאין, ולכאורה אינו מובן שהרי אדרבה כולא קמיה כלא וכל מה שלמטה מטה הוא יותר נחשב אצלו לאין ממש וכל מה שלמעלה מעלה הוא יותר נחשב ליש כמ"ש להנחיל אוהבי יש ולמה נק' השתלשלות העולמות בשם בריאה יש מאין. והענין הוא כמ"ש כי שמש ומגן הוי' אלקים שהוי' הוא בבחי' מאור השמש עצמה ואלקים הוא בחי' מגן ומחסה שהוא להעלים ולהסתיר מאור גוף השמש בל יראה כ"א בבחי' זיו והארה שאם לא היה המגן והמחסה לא היה השמש מאיר בבחי' זיו אלא זיו השמש היה בטל למקורו בגוף מאור השמש, והיינו ענין חמה בנרתקה שע"ז ארו"ל לע"ל הקב"ה מוציא חמה מנרתקה, שהוא גילוי הוי' הוא א"ס ב"ה בעצמו בלי מגן ומחסה המעלים ומסתיר כמ"ש ונגלה כבוד הוי' וראו כל בשר שראיה זו הוא ראיה שכלית בהשגת אלקות, כי חכמים נק' עיני העדה וכתוב כי עין בעין יראו בשוכ' ה' כו' שלא יהיה עוד העלם והסתור חומר הגשמי המכסה ומסתיר על הרוחניות אור ה' וקדושתו והם שמים וארץ גשמיים וכל אשר במ' רק השמים החדשים וארץ החדשה אשר אני עושה, וזהו בריאת שמים וארץ מאין ליש ממש דהיינו שיהיה גילוי הזיו בבחי' יש מאין ואפס ממש כשהיה במקורו שאז היה בטל ונכלל במקור המאור ואין עולה בשם אור וזיו כלל, (ר"ל שאף גם המשכת גילוי הזיו המחיה ומתלבש בשמים וארץ הוא ג"כ בבחי' יש מאין ואפס ממש שהרי כשהיה כלול במקורו אז היה בטל ונכלל במקורו הוא המאור ואין עולה בשם אור וזיו כלל, וזה שיהיה הזיו נראה בפ"ע בבחי' יש ודבר הוא ע"י הנרתק והמגן וא"כ הוא ענין יש מאין וכמ"ש והחכמה מאין תמצא שגם התהוות ח"ע נק' יש מאין, וזהו היש הוי' בקרבנו אם אין פ"י אם שם הוי' מאיר בנו ע"י המגן ונרתק, ואזי הארה זו נק' יש מאין אם אין היינו שמאיר בנו מלמעלה מבחי' מגן דהיינו מעין מוציא חמה מנרתקה שבחי' זו נק' אין, וזהו ענין בראשית ברא אלקים. אלקים היינו בחי' הזיו הנמשך ע"י המגן כו' נק' בריאה יש מאין אלא שהוא ענין בריאה שבאצילות היינו בחי' והחכמה מאין תמצא, ובע"ז איתא שאפילו בחי' א"ק שהוא כתר נק' בריאה אדם דבריהא כו' ובחינת בריאה היינו יש מאין וכמ"ש בד"ה ואתחנן בפ"י והחכמה מאין תמצא שהחכמה היא בחי' ראשית והיא תמצא מאין בבחי' התחדשות שנעשה דבר חדש מה שלא היה בכח המקור המוציא כו' ע"ש, ובחכמה יש אור וכלי אשר כח החכמה עצמה היא הנק' כלי ובחי' האור והחיות השופע בו מאור א"ס נק' אור החכמה. והנה החכמה עצמה שהיא הכלי נק' ודאי יש מאין דהיינו שנעשה דבר חדש מה שלא היה בכח המקור המוציא כי הוא ית' רם ונשא מגדר בחי' חכמה עד שבחי' חכמה נחשבת אצלו כעשייה גשמיות. לכן להיות התהוות בחינת כח החכמה הוא התחדשות ודבר חדש כמו חידוש העשייה גופניות. אך גם בחי' התהוות אור החכמה נק' ג"כ יש מאין כי האור הוא עד"מ בחי' זיו השמש הנמשך מהשמש, וע"ז נת' כאן שבחי' המשכת הזיו הוא ג"כ בחי' יש מאין מטעם הנ"ל שכשהיה כלול במקורו כו' כנ"ל). וכך היו כלולים כל העולמות והברואים במאצילים ב"ה בבחי' העלם ויצאתם מהעלם אל הגילוי להיות גילוי העולמות והברואים בבחי' יש ודבר בפ"ע הוא בבחי' זיו והארה בלבד וכמ"ש הודו על ארץ ושמים כו' יש מאין ממש (ופירוש שהעולמות היו כלולים היינו כידוע בפ"י כי לא מחשבותי מחשבותיכם, דבאדם המחשבה לא תפעל מאומה אבל למעלה כשעלה במחשבתו ורצונו להיות ולהאציל הנה אז נאצל ונתהווה ממש ע"י מחשבה זו וכמ"ש בפרדס שער י"א פ"ג וכמ"ש מזה בביאור ע"פ יונתי. ועד"ז היו העולמות והברואים כלולים בבחי' מחשבה עילאה כשעלה ברצונו לברוא את העולם, אך ודאי לא שייך כלל לומר שהעולם כמו שהוא היה

ונפשו היתה כלולה כמאצילה ב"ה, ותרד פלאים בצמצומים רבים ועצומים עד שנתגשמה במאד, והמשכיל יבין כמה מעלות ומדרגות בענין גשמיות ורוחניות וגם כמה מדרגות ברוחניות גבוה מעל גבוה עד רום המעלות ואין ערך לא"ס ב"ה וא"כ כמה רחוק הוא מאור פניו ית', ועי"ז יעורר רחמים רבים ובכה תבכה נפשו. ולכן איתא בכתבי הארז"ל כל מי שאינו בוכה ברי"ה אינו נשמתו שלימה. ולכאורה מה ענין בכיה אל ר"ה. אך עי"פ הנ"ל יובן שהבכיה היא לנשמתו דוקא שירדה ממקום כבודה ונתגשמה. וזהו מים התחתונים בוכין אנו בעינינו למהוי קדם מלכא, כדאיתא במדרש בשעה שהבדיל הקב"ה בין מים למים נקראים מים התחתונים בשם מי בוכים שבוכין על ירידתו בבחי' מים תחתונים וצועקין אנו בעינינו למהוי קדם מלכא. וזהו ענין תקיעת שופר תשר"ת תקיעה קול פשוט הוא בחי' התשוקה ברעותא דלבא, ושברים תרועה אמרו בגמ' שהוא ענין גנוחי גנח וילולי ליל שהוא ענין הבכיה הנ"ל, ונק' שברים תרועה שעל ידם מתיש ומשכר כח הקליפות וס"ט"א ותרועה הוא מלשון תרועם בשבט ברזל, וגם תרועה הוא מלשון רעותא דלבא כמ"ש ותרועת מלך בו, שמחמת בכיה ורחמנות זו שלמטה מעורר למעלה רצון העליון בהתעוררות רח"ר העליונים ממקור הרחמים והו' י"ג מדות הרחמים עליונים שבהם נאמר ויעבור ה' על פניו כו', פי' ויעבור כאדם העובר ממקום למקום כך ויעבור הוי' מבחי' עליונה מאד שיתגלה על פניו פנים הם בחינת לבושים שמכסים ומסתירים ומצמצמים א"ס ב"ה בעצמו ובכבודו, כי פנים הן עשרה שמות שאינן נמחקים לפי שהם בחי' שמות בחי' אותיות לכך הן לבושים שמכסין ומסתירין על א"ס ב"ה בעצמו ובכבודו. אבל בהתעוררות י"ג מדה"ר עליונים שבהן נאמר ויעבור ה' על פניו וכתבי יאר ה' פניו שיאר הפנים שלא יעלימו ולא יסתירו כבודו, וכמו שיהיה לעתיד ונגלה כבוד ה' והקדוש ברוך הוא מוציא חמה מנרתקה אלא לעתיד יהיה זה בגשמיות ממש, וקיבול שכר שהוא למחר לקבל שכרם אבל היום לעשותם ברוחניות, וסדר העבודה הקבועה בנפש האדם להיות גילוי זה ברוחניות בנפשו בעבודה תמה על ידי התעוררות הרחמנות בבכיה גנוחי גנח וילולי ליל כו', ועי"ז נאמר תקעו בחדש שופר כי התעוררות הרחמנות זה צריך בקול שופר דוקא ולא בקול אדם עצמו, כי בבריאת האדם נאמר אחר וקדם צרתני אחר למעשה בראשית כו' ואינו מעורר כ"כ מדרגות עליונות של י"ג מדה"ר כמו בקול שופר של כהמה ששרשה למעלה מעלה ממדרגות האדם אלא שנפלה למטה מטה ממדרגת האדם כנודע, ומזה נמשך בכסה ליום חגנו פי' שמבחי' בכסה שהוא לשון התכסות והתעלמות א"ס ב"ה בהתלבשות מטה מטה בבחי' עשייה גשמיות ועוה"ז הגשמי נמשך להיות ליום חגנו, פי' חגנו מלשון אחי ליה במחוג שהוא ענין גילוי עד שמראה עליו באצבע כמו שארז"ל עתיד הקב"ה לעשות מחול לצדיקים ומראין עליו באצבע ואומרים הנה אלקינו זה קנינו לו כו' שיהיה גילוי אלקותו ית' בעולם ולא יהיה העולם מעלים כו'.

ד כי חק לישראל הוא. חוק מלשון ותתן טרף לביתה וחוק לנערותיה וכן הטריפני לחם חוקי שהוא לשון מזון, כלומר השפעה והמשכה לישראל פי' כדי להיות בחי' ישראל לי ראש כמו שהרגל בטל להראש וכל מה שהראש רוצה הרגל עושה בלי שום מניעה ועיכוב בעולם שאין לה רצון אחר זולתו. כך ישראל נק' בנים למקום ברא כרעא דאבוה בחי' ביטול. וענין משפט לאלהי יעקב היינו כי ישראל נק' בחי' בן בני בכורי ויעקב נק' בחי' עבד ופי' שבחי' בן ברא כרעא דאבוה היינו בבחי' ביטול ממש כרגל לגבי הראש ועבדים היינו כשיש להם רצון אחר כמו עבד שהוא זר ונפרד רק שאעפ"כ מקיים מצות אדונו אלא שהוא בבחי' מלחמה ויש מונע

הדין וצמצום בראשית ברא אלקים, אבל המשכת הביטול להיות היש בטל לאין נק' שיתף עמו מדה"ר והוא יחוד הוי' אלקים. והיינו דרך כלל על ידי תורה ומצות (וזהו ה' מלך גאות לבש לבש ה' עוז כו') ואין עוז אלא תורה כמ"ש ה' עוז לעמו יתן, ועיין ברבות סדר וארא פרשה ח' ובזח"ב ס"פ יתרו) אשר קדשנו במצותיו שהמצות יסודתן בהררי קדש עליון ונמשכו למטה להתלבש בענינים גשמיים צדקה תרומות ומעשרות להיות היש בטל לאין כו', כי המצות עיקרון הוא לעשותן בבחי' בטל רצונך סור מרע ועשה טוב לכוף את לבו הגשמי ולהכניע תחת יד הקדושה, וכן המצות עצמם הם בענינים גשמיים כמו ציצית של צמר כו' ונמשך בהן קדושה עליונה כדי שיהיו עניינים גשמיים ההם עולים ונכללים בקדושה ג"כ ע"י המצוה ההיא. ולכן אומרים בכל מצוה לשם יחוד קוב"ה ושכינתיה קוב"ה נק' מה שהוא קדוש ומובדל מגדר עלמין ולית מחשבה תפיסא ביה וביטול ההשגה. ושכינתיה הוא שכינת עוון ומלכותו המתלבשת בבחינת עלמין להחיותם ולהיות מהווה אותם מאין ליש, יחוד זה נעשה ע"י המצוה שהיא בעשייה גשמיות בבחי' יש ובה נמשך קדושה עליונה להיות היש בטל לאין והרי הם כלולים ומתייחדים ביחוד גמור ואמיתי, היינו ע"י האדם העושה אותן בבחי' ביטול רצונו למעלה מטבעו והרגלו להפוך את לבו מן הקצה אל הקצה שכל מה שלבו נוטה בטבעו לעשות לא יעשה ומה שלבו נוטה שלא לעשות יעשה, שבוה ממשך בחי' ביטול העליון יחוד הוי' ואלקים. וזהו מצות צריכות כוונה שהמצות עצמן הם בחי' גוף והכוונה הוא בחי' נשמה והמצות עצמן הם קיום מצות המלך והם בחי' כלים ואברין דמלכא, והכוונה הוא מה שרוצה להמשיך יחוד העליון וביטול היש במצוה זו להיות יחוד הוי' ואלקים והוא בחי' נשמה המחיה את האיברים שהעיקר הוא החיות ואור א"ס ב"ה הנמשך על ידי המצוה להיות היש בטל לאין רק המשכה זו להיות בא מכח אל הפועל מהעלם אל הגילוי הוא על ידי עשיית המצות בפועל ממש שהן הן הכלים שבהן נמשך האור והחיות מאור"ס ב"ה כנודע, ועל זה נאמר ואהבת את הוי' אלקיך כי מתחלה נאמר שמע ישראל הוי' אלקינו דרך כלל. ואחר כך דרך פרט להיות הוי' אלקיך לכל יחיד ויחיד לנוכח לפום מה דמשער בליביה בבחי' גילוי ותהיה האהבה והרצון בבחי' היה הוה והיה בחי' ביטול היש הוא יהיה בבחי' אלקיך וגם תהיה בכל לבבך בשני יצריך ביצ"ט וביצה"ר כלומר שמחמת היצה"ר שהוא המונע ומעכב תהיה האהבה יותר מזה, כמו אם יש מונע ומעכב להילוך מרוצת המים אזי המים מתגברין בהילוך ומרוצתן ביתר שאת, וכל האהבה והתשוקה הזאת היינו להיות הוי' בבחי' אלקיך בגילוי וביטול היש לאין בכל לבבך כו', וזהו תכלית כל התורה והמצות דרך כלל בכל ימי חיי האדם שהוא להמשיך בעסק התורה והמצות שעושה בבחי' ביטול הרצון למעלה ממדרגת טבעו ורצונו שבנפשו הבהמית כו'.

ג אך הנה המשכה כללית נמשכה בכל ר"ה על כל השנה להיות המשכת הביטול בפרטיות בעסק התורה והמצות של כל השנה, שלכן נק' ר"ה שהוא כמו הראש והמוח שממנה תוצאות והמשכות חיים לכל אברי הגוף, וכך ברי"ה נמשך חיות לכל ימי השנה. והנה כמו למשל האחד עומד למעלה וא' עומד למטה ורוצים להתייחד צריך העליון ליריד למטה ממדרגתו כמה מעלות והתחתון צריך לעלות ממדרגתו. כך כדי להמשיך המשכה עליונה מבחי' ביטול ליש כדי שיהיה היש בטל לאין צריך גם התחתון לעלות הוא נפשו ורוחו הבהמית כמ"ש אם ישים אליו לבו כי רוח אייתי רוח ואמשיך רוח, דהיינו להיות נפשו שוקקה בתשוקה וצמאון ליחוד וביטול זה והיינו בהיות האדם ממארי דחושבנא איך שירד פלאים ממקום כבודו ית' שהרי נשמתו

בשכל עדימ אלא נהפוך הוא שהעילה מתלכשת בהעלם בתוך העלול כמו כח המשכיל בשכל או שכל במדות וכהג' שהשכל או המדות הן הם היש ומורגשים וכח המשכיל או השכל שופע בהן בהעלם בבחי' אין כו', (וזהו כענין המבואר במ"א בההפך שבין גוני ימא שהם מובלעים תמיד במקורם ואינו דבר נפרד ממנו שבהפרדם מהים הם מתים. ובין בריות שבארץ שהם בחי' יש ודבר נפרד מהארץ עיין מזה בכיאו"ר הזהר פ' בשלח בד"ה עוד י"ל מאמר הנ"ל באופן אחר. וע' באגה"ק סי' י"ד בפ"י ארץ אשר כו' מראשית השנה. וא"ש לפי הנ"ל שעיקר בנין הנוק' שבר"ה הוא בכחינת היותה ארץ שהוא יח"ת להיות מאין ליש. משא"כ בחינת ים זהו בחינת יחודא עילאה וזהו ענין כי לאלקים מגיני ארץ מאד נעלה. וע"ש סי' כ' היש הנפרד כו' לא מיניה ולא מקצתיה מהערך שמהעלול אל העילה, וזהו לה' הארץ ומלואה כו' כי הוא על ימים יסדה כו' דהיינו להיות עכ"פ ביטול היש.) והנה על בחי' ראשונה ארז"ל קרסולי החיות כנגד כולן שוקי החיות כנגד כולן קרני החיות כו' שכל הגבוה גבוה מחבירו מקיף את חבירו עד שהתחתון בטל אליו ונחשב כלא ממש לגבי העליון ולכן אמרו שקרסולי ושוקי החיות שהן בחי' נה"י שהוא הבחינה היותר אחרונה שבחיות כוללות כל המדרגות שלמטה מהם וקרני החיות הן בבחי' כתר שבראש הוא כולל יותר כו' וזו היא בחי' יח"ע בע"ס דאצילות דאיהו וחיהי חד דהיינו יחוד וביטול התחתון בעליון שהגם שיש ע"ס חכמה חסד כו' וחסד ענין החכמה שנמשך מבחינת החכמה להיות נאצל גם בחינת החסד אין בחינה זו מורגשת להיות יש ודבר בפ"ע רק שמ"מ חסד כלול ומוקף בבחי' החכמה והחכמה מקפת אותו מכל צד ופנה [וכמ"ש בד"ה יביאו לבוש מלכות בענין אברהם אבר מה שהוא בחי' חסד נק' אבר וכלי להתלכשות בחי' חכמה כח מה והוא בטל לגבי החכמה כביטול העלול בעילתו] אבל בחינת יח"ת דמל' דאצ"י כבי"ע הוא גילוי אור האלקי להוות הבריאה מאין ליש ודבר בפ"ע ממש שהבריאה היא יש גמור בבחי' מוגבל שאין לו ערוך כלל וכלל לבחי' הבורא שהוא בלתי מוגבל ואם היה נמשך בבחי' עו"ע הרי היה בבחי' בלתי גבול ג"כ אך אע"פ שהוא הבריאה מאין ליש גמור עכ"ז היא בבחי' ביטול לאין וכמו וצבא השמים לך משתחיים כו' והוא עיקר בחי' המל' להיות יש ושיהיה היש בטל כו'.

קיצור ענין ההפרש בין יח"ע ליח"ת. כמו בין עילה ועלול שהעלול מוקף מעילתו. ובטל אצלו. ובין יש מאין. וע' באגה"ק סי' כ':

ב ולהבין זה בתוספת ביאור הנה נודע שבחי' המל' היא בחי' הרוממות וההתנשאות שבדאי' בבחי' ההתנשאות הרי האור מובדל ומרומם בערך והעולמות מקבלים רק מבחינת המלוכה כמ"ש מלכותך מלכות כל עולמים והיינו דבחינת מלכות דאצילות נעשה ע"י לבריאה כו', וע"כ בחינת החיות של העולמות הוא מבחינת יש מאין, משא"כ אם היו מקבלים מבחינת ז"א בחינות המדות דאצילות עצמן כמו החסד שהוא עצמו יורד כו' היה בא בבחי' קירוב ע"ד עו"ע וה"ז כמו יש מיש כו' ולא היה בבחי' יש גמור ודבר בפ"ע, אך לפי שמקבלים ע"י בחינת המל' שהיא בחי' התנשאות והסתלקות נעשה צמצום החיות הנמשך בהם עד שנתהוו בבחי' יש בגבול ותכלית כו' ומ"מ הם בבחי' ביטול לאין שהיא המל' כי וכולם מקבלים עליהם עול מלכות שמים ומחמת אימת מלכות דאצילות נעשה בחינת ביטול היש כי בחינת המלכות הם מקבלים עליהם ברצון כמ"ש שום תשים עליך מלך מדעתך ומרצונך כו' [כי ל' מלוכה אינו נופל רק על המקבלים ברצון עול מלכותו משא"כ בלתי רצון נק' ממשלה שמושל בע"כ, ולכן בר"ה שאז נברא אד"ה"ר שהוא בעל בחירה וקיבל

ומעכב עליו רק שהוא מתגבר ומכניע א"ע בבחי' אתכפיא משא"כ ישראל בבחי' אתהפכא ממש, ועמ"ש מזה בד"ה לא הביט און ביעקב. והנה האדם נידון בר"ה על המשכת אלקות שבו אם הוא ראוי להיות גילוי אלקות בנפשו והיינו לפי מעשיו בשנה שעברה, וזהו משפט לאלהי יעקב שבבחי' יעקב שיש בבחי' זו מלחמה צריך להתגבר על המונע ופעמים שהוא מנצח ולפעמים הוא מנוצח כי לאום מלאום יאמץ ולכן בזה יש משפט לאלהות שבו משא"כ בבחי' ישראל לי ראש שהוא בחי' בן ברא כרעא דאבוה שם הוא חוק ומזון, אך משפט איהו רחמי, שלכן נתקנו עשי"ת ויו"כ לעורר רחמים רבים ובקשות סלח לנו להיות גילוי רצון העליון בנפשו כאדם שמבקש מחבירו למחול ולסלוח לו על מה שחטא נגדו, שעיקר בקשה זו הוא להעלות לבבו ורצונו אליו שבשעת החטא היה מהופך פניו ממנו ולא היה לבו ורצונו עמו והמחילה הוא חזרת הרצון, כך מבקשים סלח לנו שאין הבקשה על יראת העונש אלא על גילוי הרצון שלא יהיה בהעלם והסתר פנים ולא יהיה גשמיות העולם מעלים כו', והתעוררות רחמנות זה הוא ג"כ בבחי' ויעבור ה' על פניו ויקרא ה' ה' דכתיב שני פעמים ופסיק טעמא בגווייהו מפני שהוי' האחד הוא בחי' ביטול העליון בבחי' הוי' העליון במקורו והוי' הב' היינו המשכת הביטול במקום היש שיהיה היש בטל לאין וזהו לאלקי יעקב אלקי הוא לשון המשכה כמו אלקי אברהם אלקי יצחק ואלקי יעקב וגבי יעקב כתיב בתוספת וי"ו ואלקי כי הוי"ו הוא המשכה ונמשך כ"כ עד שביהי"פ לפני הוי' תטהרו למעלה מבחי' הוי' מדכתיב תטהרו מכלל שלא היה מתחלה טהור, וכך צריך לעורר למעלה מבחי' הנ"ל הגם דכתיב מקוה ישראל ה' והיינו שבבחי' הוי' הוא ג"כ מקוה לטהר כנ"ל מ"מ הכל לפי הדבר שצריך טהרה יש דבר קל שהוא נטהר בבחי' הנ"ל ויש דבר שאינו נטהר בבחי' זו רק צריך לעורר למעלה מעלה מבחי' הוי' שהוא לפני הוי' ומשם תטהרו וד"ל:

להבין המשנה [רפ"ד דריה] י"ט של ר"ה שחל להיות בשבת במקדש היו תוקעין אבל לא במדינה, ומפרש בגמרא משום גזרה דרבה שמא יולכנו דיא בר"ה וי"ט ראשון של חג היו נוטלין את הלולב אפילו במדינה בזמן בהמ"ק משום די"ט הראשון הוא דאורייתא כו', וכבר הקשו התוס' רפ"ד דריה ורפ"ד דסוכה דמיש שופר מלולב ע"ש. עוד יש לעורר ולשום לב מה' ראו חז"ל לעקור מ"ע דשופר ולולב אפילו ביום ראשון בגבולין עכ"פ אפילו בזמן שאין בהמ"ק משום גזרה דרבה בעלמא והלא החשש הוא להדייטים וקלי הדעת ואיך מנעו המצוה לגמרי מכמה צדיקים גדולים וטובים ובפרט מצות שופר ולולב שהרבה כוונות תלויות בהם ליודעי דעת שנוגעים עד רום המעלות. אך להבין כל זה צריך להקדים תחלה שרש ענין השופר. והוא ע"פ שיבואר ג"כ ענין בחי' מלכיות בר"ה שהוא ענין בחי' בנין הנוק' כידוע. דהנה נודע ההפרש שבין יחודא עילאה ליחודא תתאה בהיות שיש ב' מיני השתלשלות הא' הנק' בלשון הפרדס בחי' עילה ועלול שכל עלול מוקף מעילתו והוא ענין העיגולים שבע"פ שהעיגול העליון מקיף לכל צד להעיגול שבתוכו דהיינו שהעיגול שבתוכו הוא נכלל ובטל אליו, והענין הוא עד"מ הרב שתופס ומשיג את כל השגת התלמיד המקבל ממנו מכל צד ופנה שמפני קוטן שכל והשגת התלמיד בעיני הרב נתפס ומוקף בשכל הרב המשפיע ונכלל בו כי בכלל מאתים מנה ונמצא שהשגת התלמיד אינה בבחי' יש ודבר נפרד לעצמה רק שהיא כלולה ובטלה בהשגת הרב, והב' שהעלול יוצא לידי גילוי בפ"ע שזהו אינו כמו התכללות העלול בתוך העלה כמו אותיות השכל הכלולים